

מדינת ישראל

משרד המשפטים

לשכת היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, ט"ז חשוון תשע"ט

25 אוקטובר 2018

מס' מסמך: 004-99-2018-016437

(בתשובה נא לציין מספרנו)

אל: **משתתפי הישיבה**

ראש אגף חקירות ומדיעין במשטרת ישראל

שלום רב,

הנדון: דו"ח ביקורת נב"ם מספר 5/15 בעניין המכון לרפואה משפטית

בתאריך 16.8.2018 התקיימה בפני היועץ המשפטי לממשלה ישיבה בעניין יישום המלצות דוח הביקורת שבנדון. בישיבה השתתפו: נציב הביקורת, כב' השופט (בדימוס) דוד רוזן; פרקליט המדינה, מר שי ניצן; המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי), גב' עמית מררי; המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים), מר שלמה למברגר; וגורמים נוספים.

הרקע לישיבה היו הממצאים המערכתיים בדוח שבנדון, אליו הצטרפו שני דברים: הראשון הוא דוח מנכ"ל משרד הבריאות, מר משה בר סימן טוב, שכותרתו "המלצות הוועדה לבחינת מצב הרפואה המשפטית בישראל", אשר כלל אף הוא ממצאים רלוונטיים לנושא; והשני הוא סיכום עבודת מטה שנעשתה בפרקליטות המדינה, ועברה להתייחסות מחלקת ייעוץ וחקיקה (משפט פלילי), אודות ממצאי הדוחות, הדין הנוהג והדין הרצוי.

יצוין כי לאחר הישיבה, בתאריך 20/8/2018 העביר הנציב מכתב המפרט את עיקרי הדברים שעולים בדוח. התייחסות היועץ המשפטי לממשלה בסיכום דיון זה תתייחס גם למכתב הנציב, ותשקף את עמדת היועץ המשפטי לממשלה לנושאים שנדונו בכללותם.

לאחר בחינת מכלול הדברים סיכם היועץ המשפטי לממשלה ביחס להמלצות מסויימות מתוך הדוח כדלקמן:

1. דוח הנב"ם בעניין המכון לרפואה משפטית שכתב הנציב כב' השופט דוד רוזן, האיר דברים בעבודת התביעה הכללית הדורשים בחינה והביא לחשיבה ולעבודת מטה חשובה מאוד. ועל כך הברכה.

2. המלצה מספר 1 והמלצה מספר 2 בדוח, שעניינן בהתאמה חובת תיעוד מלא של הקשר בין התביעה הכללית למכון לרפואה משפטית, בזמן אמת ובמקביל, והעברת תיעוד זה לידי הסנגוריה:

המלצה 1 העוסקת בתיעוד הקשר בין פרקליטות המדינה למכון, מקובלת על פרקליט המדינה, ככל שהדבר נוגע להתנהלות הפרקליטות, ועל כן לא נדונה במישרין בישיבה. המלצה 2, שעניינה העברת התיעוד לסנגוריה, נדונה בישיבה. בתוך כך, נשמעו הדעות השונות, ולאחר בחינת הדברים סוכם עם הנציב והפרקליטות כי יש מקום לסייג מעט את ההמלצה בכך שהיא תיושם רק בנוגע לתיעוד המהווה "חומר חקירה". היועץ המשפטי לממשלה מקבל את העמדה המוסכמת לפיה כל קשר בין התביעה הכללית למכון לרפואה משפטית ביחס למקרה פרטני יתועד. וכן, אם התיעוד מהווה "חומר חקירה" הוא יועבר לנאשם כמקובל. היועץ המשפטי לממשלה מבקש מפרקליט המדינה לפעול ליישום ההמלצות כאמור.

3. המלצה מספר 4 שעניינה העברת "תיק העבודה" של המכון לפרקליטות:
לאור דברים שעלו בישיבה, סוכם כי פרקליט המדינה יערוך עבודת מטה ביחס להיבטים שונים שעולים מתיק המכון, וזאת לפני שתתקבל החלטה ביחס להמלצה. פרקליט המדינה יעביר את ממצאי בחינתו עד לתאריך 1/12/2018.

4. המלצה מספר 5 שעניינה "העמדת חוות דעת של רופאי המכון בתיקים קודמים לעיון הפרקליטות והסנגוריה כאחד":
תתקבל עמדת המכון לפני אישור ההמלצה. המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי) תפעל לקבלת עמדת המכון ולהעברת חוות דעת בנושא, וזאת עד לתאריך 30/01/2019.

5. המלצה מספר 6 שעוסקת במתן חוות דעת של רופאי המכון לסנגוריה:
בדיון חודד הקושי הנובע מכך שיש במדינה מכון אחד בלבד, וכן פורטו ממצאי דוח משרד הבריאות לפיהם צפוי להיות מוקם מכון נוסף. בתוך כך סוכם כי היועץ המשפטי לממשלה יפנה לשר הבריאות, פעם נוספת, בבקשה להפעיל תכנית להבאת רופאים משפטיים ממדינות זרות. המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי) תכין טיוטת פניה לשר כאמור, וזאת עד לתאריך 30/11/2018.

יחד עם זאת, לצורך יצירת איזון בשלב הביניים, החליט היועץ המשפטי לממשלה כי במקרה בו המכון לרפואה משפטית לא היה מעורב לחלוטין, וכן אם לבקשת הסנגוריה הודיעה התביעה הכללית כי אין בכוונתה לערב את המכון ביחס לאותו המקרה, תוכל הסנגוריה לפנות למכון לרפואה משפטית ולבקש את חוות דעתו. בהתאמה, במקרים שבהם המכון לרפואה משפטית היה מעורב או שהתביעה הכללית הודיעה שבכוונתה

לערב את המכון ביחס לאותו המקרה, לא תוכל הסנגוריה לבקש חוות דעת מהמכון לרפואה משפטית.

6. המלצה מספר 7 שעניינה נוכחות מומחה מטעם הסנגוריה בכל נתיחה שלאחר המוות בחשד לפלילים:

בדיון הובהר כי נתיחת גופה היא פעולת חקירה, ואף במסגרתה עשויים להיחשף פרטים מוכמנים ביחס לאירוע הנחקר אשר חשיפתם יכולה לפגוע בברור האמת. על כן, מעבר להיבטים של פרטיות וכבוד, יש קושי ממשי בצרוף גורמים חיצוניים לנתיחה. יחד עם זאת, נוכח המלצת הנציב, היועץ המשפטי לממשלה יבחן את תיקון הנתיחת היועץ 4.2203, שעניינה **נוכחות מומחה מטעם ההגנה בנתיחת גופה**, כך שלא יהיה צורך לפנות בכל מקרה בו הסנגוריה רוצה שמומחה מטעמה יהיה נוכח בנתיחה, לקבלת צו בית משפט. בתוך כך, במסגרת התיקון הנבחן סנגור המעוניין שמומחה מטעמו יהיה נוכח בנתיחת גופה, יפנה לקבלת אישורו של פרקליט המחוז שבתחום פעילותו נמצאה הגופה. אישר פרקליט המחוז את השתתפות מומחה מטעם הסנגור בנתיחה, יוכל המומחה מטעם הסנגור לעשות כן.

7. המלצה מספר 9, שעניינה הבטחת עצמאות רופאי המכון:

להמלצה זו שני חלקים. הראשון, עוסק בשמירת ההקלטה ותמליל הנתיחה במכון, ומיושם כיום הלכה למעשה. חלקה השני של ההמלצה עוסק בקביעת נהלים ליישום ההמלצות האחרות בדוח. גם חלק זה מקובל על הפרקליטות, ופרקליט המדינה יפעל לגיבוש הנחיה אשר תתבסס על ההמלצות שהתקבלו, לאור האמור במסמך זה, ויעדכן בהתקדמות הטיפול בעניין עד לתאריך 30/1/2019.

8. המלצה מספר 11, שעניינה גיבוש הנחיות ונהלים הנוגעים לפיקוח ובקרה:

המלצה זו מקובלת על פרקליטות המדינה, ויישומה החל זה מכבר. לאחרונה הוקם פורום לענייני המכון לרפואה משפטית, בו חברים רפרנטים מכל מחוז, והוא מרוכז על ידי פרקליטה מהמחלקה הפלילית בפרקליטות המדינה. פורום זה ידון במיפוי ליקויים בממשקי העבודה בין התביעה הכללית למכון לרפואה משפטית, יבצע מעקב שוטף אחר אירועים חריגים, ואף יפעל לקידום ניסוח הנחיות חדשות, ככל שיהיה בכך צורך.

בברכה,
חגי הרוש, ע"ד
עוזר ליועץ המשפטי לממשלה